

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024-2024/2025
(skrajne daty)
Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Wykład monograficzny – komunikacja interkulturowa
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Humanistycznych
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	specjalizacyjny, obowiązkowy
Język wykładowy	niemiecki
Koordynator	dr hab. Krystyna Miłułka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	30								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną – forma tradycyjna.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka wykładowego na poziomie C1.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z terminologią używaną w obrębie dyscypliny <i>komunikacja interkulturowa</i> oraz dziedzin pokrewnych.
C ₂	Zapoznanie studentów z wybranymi koncepcjami kultur oraz kształtowanie u nich umiejętności definiowania kultury, uwzględniając jej otwarte i zamknięte ujęcia oraz dokonując analizy jej poszczególnych komponentów.
C ₃	Zapoznanie studentów z takimi pojęciami jak <i>stereotyp</i> i <i>uprzedzenie</i> , będące elementami składowymi obrazu kraju, oraz kształtowanie u studentów umiejętności właściwej, interpretacji tych pojęć, tj. takiej uwzględniającej podobieństwa i różnice pomiędzy nimi.
C ₄	Zapoznanie studentów z wybranymi typologiami nieporozumień interkulturowych.
C ₅	Rozwijanie u studentów umiejętności diagnozowania nieporozumień interkulturowych oraz ich rzeczowego opisu.
C ₆	Rozwijanie u studentów umiejętności poszanowania dla braku jednoznaczności oraz ostrożności w wyrażaniu opinii i ocenianiu członków innych grup kulturowych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia bezpośrednio związane ze specyfiką przedmiotu, jak również główne trendy badawcze i metodologię badań charakterystyczną dla dyscypliny <i>komunikacja interkulturowa</i> .	K_W02 K_W03
EK_02	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody analizy i interpretacji różnych wytworów/komponentów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie antropologii kultury, psychologii społecznej, językoznawstwa i kulturoznawstwa, uwzględniając przy tym szerszą perspektywę (obejmującą nie tylko niemiecki obszar językowy).	K_W07
EK_03	Student potrafi samodzielnie zdobywać i wykorzystywać w praktyce wiedzę oraz rozwijać umiejętności badawcze w zakresie komunikacji interkulturowej, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego, wykorzystując przy tym nowoczesne zaawansowane technologie informacyjno-komunikacyjne i uwzględniając istniejące metody i narzędzia.	K_U01 K_U03 K_U04
EK_04	Student potrafi rozpoznać różne rodzaje/ elementy/ aspekty/ płaszczyzny kultury oraz przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym.	K_U05 K_U06

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	Ponadto potrafi interpretować i rzeczowo oceniać wyniki przeprowadzonych analiz oraz formułować na ich podstawie logiczne wnioski.	
EK_o5	Student potrafi współpracować z innymi osobami w planowaniu i wykonaniu prac zespołowych (projektu). W zespole potrafi formułować krytyczne opinie o wytworach/ elementach kultury i sposobach jej ujmowania, kierując się przy tym wiedzą naukową, oraz prezentować je w różnych formach i z wykorzystaniem różnych mediów.	K_U11
EK_o6	Student jest gotów do krytycznej oceny nabytej wiedzy z zakresu komunikacji interkulturowej oraz wykorzystania jej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (a w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów) oraz do kompetentnego i odpowiedzialnego wykorzystywania tejże wiedzy zarówno podczas codziennej, jak i specjalistycznej (jako tłumacz) komunikacji w języku niemieckim, mając przy tym na uwadze dobro wszystkich uczestników interakcji.	K_Ko2 K_Ko3 K_Ko4

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Komunikacja interkulturowa – wyjaśnienie pojęcia i wprowadzenie w problematykę. Rola komunikacji interkulturowej w kształceniu nauczycieli, tłumaczy, mediatorów. Analiza wybranych modeli komunikacji interpersonalnej przebiegającej na styku co najmniej dwóch kultur – teoretyczne rozważania poparte przykładowymi krytycznymi sytuacjami interakcyjnymi
Kultura – zdefiniowanie pojęcia z perspektywy językoznawstwa, antropologii kultury, socjologii, pedagogiki i psychologii społecznej i glottodydaktyki. Porównywanie wąskiego i szerokiego ujęcia kultury, wskazywanie na podobieństwa i różnice, nazywanie tzw. charakterystycznych dla każdego z ujęć komponentów. Analiza wybranych typologii kultury (Hall, Maletzke).
Kompetencja interkulturowa – przegląd definicji; Omówienie i analiza wybranych modeli kompetencji interkulturowej.
Obraz własny i obcy; sąd, uprzedzenie, stereotyp – powstawanie, charakterystyka, funkcje. Uprzedzenia i stereotypy narodowe w obrazie Polski i Polaków w Niemczech oraz Niemiec i Niemców w Polsce – prezentacja wybranych wyników badań przeprowadzonych w Polsce i Niemczech w ciągu ostatnich 10 lat.
Bezpośredni i pośredni styl komunikowania się – charakterystyka krytycznych sytuacji interakcyjnych.
Problemy komunikacji interkulturowej na płaszczyźnie kompetencji językowej, treści, relacji i komunikacji niewerbalnej.
„Moje wielkie greckie wesele” – analiza filmu pod kątem nieporozumień kulturowych.
Prezentacja filmów nakręconych przez studentów ukazujących nieporozumienie / nieporozumienia kulturowe.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną, metoda projektów, dyskusja, analiza przypadków.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	zaliczenie ustne w formie tradycyjnej, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_02	zaliczenie ustne w formie tradycyjnej, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_03	zaliczenie ustne w formie tradycyjnej, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_04	zaliczenie ustne w formie tradycyjnej, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Po semestrze 1 zaliczenie z oceną na podstawie systematycznej obecności, prezentacji projektu oraz zaliczenia ustnego w formie zdalnej lub tradycyjnej.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	15
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Bolten, Jürgen (2007): *Interkulturelle Kompetenz*. Erfurt: Landeszentrale für Politische Bildung Thüringen.
- Erl, Astrid / Gymnich, Marion (2007): *Interkulturelle Kompetenzen. Erfolgreich kommunizieren zwischen den Kulturen*. Klett Lernen und Wissen GmbH: Stuttgart.
- Hall, Edward T (1984): *Poza kulturą*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Naukowe.
- Heringer, Hans Jürgen (2004): *Interkulturelle Kommunikation: Grundlagen und Konzepte*. Tübingen/Basel: Francke.
- Jammal, Elis (2014): *Kultur und Interkulturalität. Interdisziplinäre Zugänge*. Wiesbaden: Springer Fachmedien.
- Knapp-Potthoff, Annelie / Liedke, Martina (1997): *Aspekte interkultureller Kommunikationsfähigkeit*. München: iudicium Verlag.
- Kübler, Hans Dieter (2011): *Interkulturelle Medienkommunikation. Eine Einführung*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- Maletzke, Gerhard (1996): *Interkulturelle Kommunikation. Zur Interaktion zwischen Menschen verschiedener Kulturen*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Mihułka, Krystyna (2009): *Das Deutschland- und das Polenbild: Analysen ausgewählter deutscher und polnischer Printmedien aus den Jahren 1989 und 2004*. (= Flensburger Papiere zur Mehrsprachigkeit und Kulturenvielfalt im Unterricht). Universität Flensburg. Flensburg.
- Mihułka, Krystyna (2010): *Stereotype und Vorurteile in der deutsch-polnischen Wahrnehmung*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Mihułka, Krystyna (2012): *Rozwój kompetencji interkulturowej w warunkach szkolnych – mity a polska rzeczywistość. Na przykładzie języka niemieckiego jako L3*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Mihułka, Krystyna (2015): *Niepowodzenia komunikacyjne w perspektywie interkulturowej – implikacje glottodydaktyczne*. In: *Linguodidactica XIX*. S. 141-156. (współautor Dorota Mihułka).
- Mihułka Krystyna (2015): „Man kann nicht nicht kommunizieren“ – zur Bedeutung des nonverbalen Codes in der interpersonalen Kommunikation. In: Bąk, Paweł / Mihułka, Krystyna / Rolek, Bogusława (Hg.): *Sprache und Kommunikation 1*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów. S. 33-48.
- Mihułka Krystyna (2016): *Koncepcje kultury a nauczanie i uczenie się języków obcych – zarys teoretyczny*. In: *Neofilolog 47/1*. S. 21-35.
- Mihułka Krystyna (2016): *Interkulturalität in der philologischen Bildung. Curriculare Vorgaben, ihre Realisierung und Evaluation anhand der Hinweise der Germanistikstudenten*. In: Mihułka, Krystyna / Bąk, Paweł / Chojnacka-Gärtner, Joanna (Hg.). *Interkulturalität in Theorie und Praxis der Glottodidaktik und Translatorik*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 21-37.
- Mihułka, Krystyna (2017): *Interkulturelle Missverständnisse und Fehldeutungen. Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus theoretischer Sicht*. In: Krystyna, Mihułka / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). *Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln*:

interdisziplinäre Perspektiven. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 169-184.

Mihułka Krystyna (2017): *Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus praktischer Sicht*. In: Krystyna, Mihułka / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). *Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinäre Perspektiven*. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 185-195.

Literatura uzupełniająca:

Ertelt-Vieth, Astrid / Denisova-Schmidt, Elena (2006): *Kulturbedingte Unterschiede und Verstehensprobleme („Lakunen“) zwischen russischen und deutschen WissenschaftlerInnen*. In: *Materialien Deutsch als Fremdsprache*, 76/2006, 185-20.

Genkova, Petia / Ringeisen, Tobias/ Leong, Frederick T. L. (2013): *Handbuch Stress und Kultur. Interkulturelle und kulturvergleichende Perspektiven*. Wiesbaden: Springer Fachmedien.

Hiller, Gundula Gwenn / Vogler-Lipp, Stefanie (2010): *Schlüsselqualifikation Interkulturelle Kompetenz an Hochschulen. Grundlagen, Konzepte, Methoden*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

Liang, Yong (1992): *Höflichkeit als interkulturelles Verständigungsproblem. Eine kontrastive Analyse Deutsch/Chinesisch zum kommunikativen Verhalten in Alltag und Wissenschaftsbetrieb*. In: *Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache*, 18, 65-86.

Lüsebrink, Hans Jürgen (2005): *Interkulturelle Kommunikation. Interaktion, Fremdwahrnehmung, Kulturtransfer*. Stuttgart-Weimar: Metzler.

Mikułowski Pomorski, Jerzy (2003): *Komunikacja międzykulturowa. Wprowadzenie*. Kraków: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej.

Thomas, Alexander (2011): *Interkulturelle Handlungskompetenz. Versiert, angemessen und erfolgreich im internationalen Geschäft*. Wiesbaden: Gabler.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej